

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/zalaczniki/8,Geneza-odznaczenia.html>
04.03.2024, 08:14

W dniu 5 marca 2010 r. grupa posłów zgłosiła do rozpatrzenia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VI kadencji ponadpartyjny projekt ustawy o wznowieniu Krzyża Niepodległości oraz o ustanowieniu [Krzyża Wolności i Solidarności](#). Projekt podpisany w Krakowie w dniu 31 sierpnia 2009 r., był wynikiem prac prowadzonych przez Krakowski Komitet Krzyża Solidarności z organizacjami skupiającymi byłych działaczy opozycji przeciwko dyktaturze komunistycznej: Zarządem Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność” oraz Fundacją Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego.

Inicjatywę ustawodawczą sygnowaną przez 31 parlamentarzystów wsparli także wysocy urzędnicy państwowi: Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Janusz Krupski oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Janusz Kurtyka. [Krzyż Wolności i Solidarności](#) jest wzorowany na [Krzyżu Niepodległości](#) – drugim po Orderze Wojennym Virtuti Militari najwyższym odznaczeniu wojskowym okresu międzywojennego, ustanowionym przez Prezydenta RP Ignacego Mościckiego na mocy rozporządzenia z dnia 29 października 1930 r., dla tych, którzy przyczynili się do odzyskania przez Polskę suwerenności w 1918 r.

Krzyż Niepodległości pomimo wojskowego charakteru był odznaczeniem nadawanym nie tylko żołnierzom, lecz także tym, którzy czynnie zasłużyli się w walce o niepodległość Polski, dobrowolnie narażając życie w obronie Ojczyzny.

[Krzyż Wolności i Solidarności](#) będący zaszczytnym wyróżnieniem dla osób podejmujących walkę z dyktaturą komunistyczną czerpie z tradycji Polskiego Państwa Podziemnego, stąd jest świadomym ideowym nawiązaniem do Krzyża Armii Krajowej, który został powołany na emigracji w dniu 1 sierpnia 1966 r. przez Dowódcę Armii Krajowej generała Tadeusza Bora -

Komorowskiego. Pierwotnie miał on charakter odznaki pamiątkowej nadawanej w Londynie, natomiast nie został nigdy przyjęty do hierarchii odznaczeń w PRL, wrogo odnoszącego się do polskiej tradycji niepodległościowej. Za państwowe odznaczenie wojskowe nadawane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej został on uznany dopiero w 1992 r.

Na podstawie wniesionego projektu Sejm RP w dniu 24 czerwca 2010 r. przyjął uchwałę w sprawie przywrócenia Krzyża Niepodległości i ustanowienia Krzyża Wolności i Solidarności (Monitor Polski z 2010 r., Nr 47, poz. 648).

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podejmuje dziś decyzje, na które przez dziesięciolecia bezskutecznie oczekiwali Polacy. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej postanawia uhonorować bohaterów trwającej pół wieku walki o odzyskanie niepodległości i suwerenności Państwa Polskiego, dając zarazem świadectwo dla przyszłych

pokoleń, że ludzie, którzy dla ratowania Polski gotowi byli z własnej woli ryzykować utratę życia, zdrowia i wolności, nigdy przez Ojczyznę zapomniani nie będą.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przywracając Krzyż Niepodległości, składa hołd weteranom zbrojnej walki o niepodległość Ojczyzny. W dziś stanowionej formie niech niesie on w przyszłość przesłanie, że choć nie każdy, kto ponad miarę obowiązku decyduje się bronić Ojczyzny, w trakcie tej służby dokonuje czynów niezwykłych i bohaterskich, to bohaterstwem jest sam fakt dobrowolnego narażania życia w Jej obronie.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia również, wzorowany na Krzyżu Niepodległości, Krzyż Wolności i Solidarności celem odznaczenia tych wszystkich, którzy w latach 1956-1989, zagrożeni bezpośrednimi represjami, zasłużyli się czynnie dla odzyskania przez Polskę pełnej niepodległości i suwerenności oraz dla obrony praw człowieka i obywatela w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Ustanowienie tego odznaczenia przed nadchodzącą 30. rocznicą powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” jest hołdem oddanym szczególnej roli, jaką w tej walce odegrała „Solidarność”.

Zebrani na tej sali przedstawiciele Narodu, w pełni świadomi długu wdzięczności, jaki Państwo Polskie ma do spłacenia swoim najlepszym córkom i synom, w poczuciu o wiele lat spóźnionego obowiązku, chylą głowy przed ich ofiarnością. Niech grono kawalerów stanowionych dziś odznaczeń będzie niekwestionowaną, patriotyczną elitą naszego społeczeństwa i wzorcem dla kolejnych pokoleń Polaków.

Marszałek Sejmu, B. Komorowski

[Ustawa o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach została uchwalona 5 sierpnia 2010 r., a 25 sierpnia opublikowana w Dzienniku Ustaw z mocą obowiązującą od dnia 9 września 2010 r.](#)